

نظم‌های اجتماعی چیستی، چراغی، چگونگی

بهمن مشکینی

سرشناسه	: مشکینی، بهمن، ۱۳۴۲-
عنوان و نام پدیدآور	: تشکل های اجتماعی چیستی، چرایی، چگونگی / بهمن مشکینی.
مشخصات نشر	: تهران: سنا، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۲ ص: جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۷۳۹-۹۸-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: مشارکت اجتماعی -- ایران
موضوع	: Social participation -- Iran
رده بندی کنگره	: HN۶۷۰/۲
رده بندی دیویی	: ۳۰۲/۱۴۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۲۰۸۵۶۲

تشکل های اجتماعی چیستی، چرایی، چگونگی

مؤلف: بهمن مشکینی

ناشر: انتشارات سنا

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹

تیراژ: ۳۰۰۰ جلد

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

شابک: ۵-۹۸-۵۷۳۹-۶۰۰-۹۷۸

مرکز پخش:

تهران، خ انقلاب، خ ۱۲ فروردین، ابتدای خ وحید نظری شرقی، پلاک ۱۰۰

طبقه چهارم، واحد ۷ و ۸ تلفن: ۶۶۴۱۹۵۹۵ تلفکس: ۶۶۴۱۹۳۳۷

فهرست

صفحه	عنوان
۷	سخن آغازین
۱۴	۱. تعاریف و مفاهیم
۱۴	• مشارکت اجتماعی
۲۱	• ارث اجتماعی
۲۶	• نقش دولت
۲۷	• سرمایه اجتماعی
۳۱	• تشکل اجتماعی
۳۶	• خلاصه و نتیجه گیری - تمرین
۳۷	۲. مشارکت اجتماعی در ایران
۳۷	• پیشینه مشارکت اجتماعی در ایران
۳۹	• قانون اساسی
۴۰	• برنامه های توسعه
۵۴	• قوانین و مقررات
۵۹	• چالش های فرا روی مشارکت نهادمند اجتماعی - ایران
۶۲	• پیامدهای ضعف مشارکت نهادمند اجتماعی
۶۶	• خلاصه و نتیجه گیری و تمرین

- ۶۸ ۳. شکل‌های اجتماعی در ایران
- ۶۸ • ویژگی شکل‌های اجتماعی
- ۷۳ • توصیف وضع موجود
- ۷۷ • آسیب‌شناسی وضعیت و فعالیت شکل‌های اجتماعی
- ۸۳ • نمایه آسیب‌ها، اختلالات و چالش‌ها
- ۸۶ • انواع شکل‌های اجتماعی
- ۸۹ • نقش‌ها، اساسی شکل‌های اجتماعی
- ۹۲ • خلاصه نتیجه‌گیری و تمرین
- ۹۳ ۴. کار تشکیلاتی، گونه‌ها، شکل‌های اجتماعی
- ۱۰۶ • تفکر تشکلاتی
- ۱۰۷ • اصول حرفه‌ای کار تشکلاتی
- ۱۱۴ • آموزه‌های تجربی
- ۱۱۶ • شاخص‌های ارزیابی و موفقیت، شکل‌های اجتماعی
- ۱۱۹ • خلاصه و نتیجه‌گیری و تمرین
- ۱۲۱ ۵. شکل‌های اجتماعی از آغاز تا انجام
- ۱۲۱ • آغاز؛ شکل‌های محلی
- ۱۲۴ • شکل‌های اجتماعی در سطح شهر
- ۱۲۵ • ادبیات تشکیلاتی
- ۱۲۶ • اصول مدیریت در شکل‌های اجتماعی
- ۱۲۸ • منابع مالی

- برنامه‌های اقدام و فعالیت‌ها ۱۳۱
- شبکه‌سازی ۱۳۲
- خلاصه و نتیجه‌گیری و تمرین ۱۳۵
- ۶. دولت و توسعه مشارکت نهادمند اجتماعی ۱۳۶
- تصمیم‌گیری دولتی ۱۳۶
- تشکل‌های اجتماعی ۱۴۰
- خلاصه و نتیجه‌گیری و تمرین ۱۴۱
- ۷. رهیافت‌های موضوعی ۱۴۲
- جوانان ۱۴۲
- اعتیاد ۱۴۵
- محیط‌زیست ۱۴۷
- کارآفرینی ۱۴۹
- خانواده ۱۵۱
- مدیریت شهری ۱۵۳
- پیوست‌ها ۱۵۶
- آیین‌نامه مصوب ۱۳۸۴ ۱۵۷
- آیین‌نامه مصوب ۱۳۹۵ ۱۵۸

سخن آغازین

سیر تحولات شکل‌گیری دولت مدرن در نزدیک به یک قرن اخیر در ایران موجبات بی‌نظمی اجتماعی را فراهم ساخت و کارکرد نهادهای اجتماعی به یکباره با اختلال روبرو شد و هنجارهای اجتماعی جای خود را به مناسبات قدرت دادند.

برنامه‌هایی توسعه که از حدود هفتاد سال قبل در ایران به اجرا درآمدند پدیده مهاجرت، وستا به شهر و به وجود آمدن کلان‌شهرها را با شتابی خارج از کنترل رجب‌گردیدند و رفته رفته جامعه روستایی ایران با همه هنجارها، نظم اجتماعی اش کوچکتر و ضعیف‌تر و توسعه بی‌رویه شهرها همراه با اختلال در نظم اجتماعی جایگزین آن شد و حاشیه‌نشینی پدیده نوظهوری گردید که می‌توان از آن به عنوان یکی از عوامل اصلی آشفتگی فرهنگی اجتماعی ایران یاد کرد.

دولت با در اختیار گرفتن همه منابع و ثروت ملی و گسترده شدن نظام دیوان‌سالاری عملاً عرصه را بر تحرک و خلاقیت جامعه تنگ کرد و دیری نپایید که گروهی از مردمان ایران زمین به رنگ ایران نظام دیوان‌سالار نفتی در آمدند و خود در فرهنگ پدید آمده از آن احاطه کردند. نتیجه آن شد که دولت، با اختیارات و ساز و کار و قدرت وسیع و با استفاده از درآمدهای سرشار نفتی بر همه امور مسلط شد و به جای توزیع قدرت؛ حبس قدرت کرد و این خود منجر به ظهور طبقه دولتمردان و افزایش امکان فساد گردید.